ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної служби якості освіти України
03.08.2023 № 01-10/167
(в редакції наказу Державної служби якості освіти України
23.01.2024 № 01-10/30)

МЕТОДИКА
експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації (вчителів математики)

Методика розроблена для вивчення практичного досвіду роботи вчителів математики, які здійснюють реалізацію нового Державного стандарту на першому циклі базової середньої освіти

Реформування системи освіти України пов'язане з інтеграцією в загальноєвропейський освітній простір. Саме тому пріоритетними завданнями освітньої політики держави є забезпечення якості освіти та впровадження кращих світових практик. Реалізація цих завдань залежить від таких факторів, як професійність педагогічних кадрів, їхня готовність до ефективної діяльності в умовах змін та їхнє прагнення до безперервного вдосконалення фахової майстерності.

В українській освітній системі поєднання цих факторів закладено в зовнішньому оцінюванні професійних компетентностей педагогічних працівників – у процедурі сертифікації.

Метою сертифікації є виявлення педагогічних працівників з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання, та заохочення їх до впровадження та поширення нових освітніх технологій.

У 2023 році розпочалася сертифікація для вчителів математики, які реалізують новий освітній стандарт базового рівня освіти. Статтею 12 Закону України «Про освіту» математичну компетентність визначено однією з ключових компетентностей, яка необхідна для успішної життєдіяльності кожній сучасній людині. Основна роль у формуванні цієї компетентності належить саме вчителю математики і залежить від його професійності, вмінню навчати дітей думати, аналізувати, зіставляти та порівнювати, використовувати математичні знання в повсякденному житті.

Державна служба якості освіти України (далі – Служба) відповідно до Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 (в редакції

постанови Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. №1094) (далі – Положення), організовує вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації, розробляє та затверджує методику експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації (далі – Методика).

Методику розроблено з урахуванням Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р, вимог професійного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста), затвердженого Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства 23 грудня 2020 року № 2736 (далі – Професійний стандарт), підходів щодо оцінювання рівня професійних компетентностей вчителів, зазначених у Рамці безперервного професійного розвитку вчителів, розробленій Міністерством освіти і науки України спільно з Британською Радою в Україні.

Методика має інформаційний, роз'яснювальний та рекомендаційний характер і призначена для використання експертами під час вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації (вчителя математики) (далі – учасник сертифікації).

Під компетентністю в цій Методиці розглядається системний прояв знань, умінь, досвіду, здібностей та особистісних якостей педагогічного працівника, що дають йому можливість успішно вирішувати функціональні завдання, які становлять сутність професійної діяльності.

Методикою передбачено експертне оцінювання 15 професійних компетентностей, визначених Професійним стандартом, за 25 критеріями.

Кількісний розподіл критеріїв за професійними компетентностями

Професійна компетентність	Критерії	Кількість критеріїв
1. Мовно-комунікативна	1.1. Мовно-комунікативна діяльність вчителя	2
	1.2. Розвиток мовно-комунікативних умінь та навичок в учнів	
2. Предметно-методична	2.1. Забезпечення реалізації змістової складової освітнього процесу	4
	2.2. Реалізація технологічної складової освітнього процесу	
	2.3. Моніторинг результатів навчання учнів	
	2.4. Коригувальна діяльність на занятті	
3. Інформаційно-цифрова	3.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі	2
	3.2. Цифровий етикет	
4. Психологічна	4.1. Забезпечення мотиваційної готовності учнів до навчальної діяльності	2
	4.2. Врахування психологічних особливостей учнів	

5. Емоційно-етична	5.1. Розвиток емоційного інтелекту учнів	2
	5.2. Емоційно-етична сфера особистості вчителя	
6. Педагогічного партнерства	6.1. Співпраця суб'єктів освітнього процесу на засадах партнерства	1
7. Інклюзивна	7.1. Здатність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	2
	7.2. Формування в учнів толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами	
8. Здоров'язбережувальна	8.1. Здійснення здоров'язбережувальної діяльності в закладі освіти	2
	8.2. Надання домедичної допомоги	
9. Проєктувальна	9.1. Проєктування освітнього середовища	1
10. Прогностична	10.1. Планування освітнього процесу та прогнозування його результатів	1
11. Організаційна	11.1. Організація освітнього процесу	1
12. Оцінювально-аналітична	12.1. Впровадження нових підходів оцінювання	2
	12.2. Оцінювання навчальних досягнень учнів	
13. Інноваційна	13.1. Використання інновацій у професійній діяльності	1
14. Здатність до навчання впродовж життя	14.1. Професійний розвиток та професійна співпраця	1
15. Рефлексивна	15.1. Аналіз власної професійної діяльності відповідно до вимог професійного стандарту	1
	Загальна кількість критеріїв	**25**

Вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації здійснюється за допомогою чотирьох методів збирання інформації з використанням цифрових технологій та триває мінімум один день.

Методами збирання інформації є:

- аналіз самопрезентації практичного досвіду роботи учасника сертифікації;
- спостереження за навчальними заняттями;
- спостереження за самоаналізом проведеного заняття;
- інтерв'ю з учасником сертифікації.

Аналіз самопрезентації практичного досвіду роботи учасника сертифікації. Самопрезентація передбачає розкриття учасником сертифікації власного професійного образу, відображення досвіду та досягнень за останні 2 роки. Обов'язковими складовими самопрезентації є:

- **Я – вчитель** (коротка інформація про учасника сертифікації);
- **Освітнє середовище та його використання;**
- **Я – учні – батьки** (форми комунікації, співпраці та зворотного зв'язку з учнями, батьками);
- **Мої досягнення в професійній діяльності**.

Розкриття складових самопрезентації має доповнювати інформацію щодо особливості практичної діяльності учасника сертифікації: обґрунтування вибору модельних / навчальних програм; технологій, методів та прийомів навчання, які можуть бути представлені / продемонстровані фрагментарно під час навчальних занять. Маються на увазі напрацювання учасника сертифікації протягом двох

останніх років, які, на його думку, є важливими у його професійній діяльності та на яких хотів би наголосити.

Самопрезентація готується заздалегідь у довільному форматі: розповідь із демонстрацією освітнього середовища, електронна презентація (з аудіосупроводом або без нього), мультимедійна презентація, відеоролик, комбінація форматів. Тривалість самопрезентації – **до 20 хвилин**.

Спостереження за навчальними заняттями. Навчальні заняття учасник сертифікації проводить згідно з календарним планом його роботи та відповідним навчальним планом.

Експерти спостерігають не менше ніж за двома навчальними заняттями. За умови переривання спостереження через повітряні тривоги, відключення електроенергії або з інших причин тривалість спостереження становить:

- не менше ніж 90 хвилин навчального часу (сукупно) під час проведення навчальних занять в очному форматі;
- від 50 до 90 хвилин навчального часу (сукупно) під час проведення навчальних занять у дистанційному синхронному форматі залежно від кількості навчальних занять учнів у день вивчення*.

Спостереження проводиться за заняттями:

- у 5 – 6 класах;
- у одному й тому самому класі: 5-му або 6-му;
- у класах на одній з паралелей за різними темами.

Спостереження за самоаналізом проведених занять.

Після проведення усіх навчальних занять, за якими здійснюється спостереження, учасник сертифікації здійснює самоаналіз одного заняття на вибір експертів.

Експерти спостерігають за умінням учасника сертифікації здійснити об'єктивний аналіз результативності навчального заняття / реалізації сформульованих цілей заняття, ефективності використаних технологій, методів і прийомів навчання, дати оцінку навчально-пізнавальної діяльності / активності учнів на занятті тощо.

Самоаналіз дає можливість з'ясувати розуміння вчителем сильних і слабких сторін своєї професійної діяльності, встановити причиново-наслідкові зв'язки для прогнозування подальших навчальних занять. Тривалість самоаналізу проведених занять – до **10 хвилин**.

Інтерв'ю з учасником сертифікації є завершальною складовою вивчення і спрямоване на уточнення даних, які не вдалося виявити / встановити / прослідкувати за допомогою інших методів збирання інформації. Наприклад, за відсутності в класі дітей з особливими освітніми потребами оцінити інклюзивну компетентність учителя експерти можуть через відповідні запитання або моделювання певної ситуації.

Тривалість інтерв'ю з учасником сертифікації – **до 60 хвилин**.

---

* Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти: наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text.

Відповідно до Положення строк вивчення практичного досвіду учасника сертифікації визначають експерти. Проте в разі письмового звернення учасника сертифікації щодо неможливості участі у сертифікації у визначений термін, з наданням обґрунтованих підстав (довідка, листок непрацездатності, наказ ЗЗСО тощо), експертна група складає **Акт про перенесення дати вивчення** (Додаток 1).

У разі повітряної тривоги, відсутності електроенергії, інтернету або за інших причин, які спричиняють переривання вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації, експерти складають **Акт про переривання вивчення** (Додаток 2). Цей акт експерти складають також у разі виникнення технічних проблем в учасника сертифікації, що унеможливлюють спостереження за навчальними заняттями.

У випадках, коли встановлено невідповідність даних про учасника сертифікації, поданих під час реєстрації, складається **Акт фіксації невідповідності учасника сертифікації встановленим вимогам** (Додаток 3).

Під час вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації оцінювання кожної професійної компетентності відбувається за визначеними критеріями, які розкриваються через набір показників. Прояв / реалізація кожного показника фіксується у **Робочій таблиці вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації** (Додаток 4).

Кожен критерій оцінюється від 1 до 5 балів:

1 (один) бал за критерій виставляється, якщо один або декілька його показників не простежувалися / не були реалізовані а інші його показники простежувалися фрагментарно / були реалізовані мінімальною мірою;

2 (два) бали за критерій виставляються, якщо його показники простежувалися фрагментарно та були реалізовані мінімальною мірою;

3 (три) бали за критерій виставляються, якщо його показники простежувалися іноді та були реалізовані певною мірою;

4 (чотири) бали за критерій виставляються, якщо його показники простежувалися майже постійно та були реалізовані достатньою мірою;

5 (п'ять) балів за критерій виставляються, якщо кожен його показник простежувався постійно та був реалізований повною мірою.

Бали за кожен критерій вносяться до **Таблиці експертного оцінювання професійних компетентностей учасника сертифікації** (Додаток 5).

Кількість балів за професійну компетентність (P_m), отримана учасником сертифікації від одного експерта, визначається як сума балів, набраних за всіма критеріями цієї компетентності:

$$P_m = \sum_{i=1}^{4} n_{mi}$$

$$m = \overline{1,15}$$
$$i = \overline{1,4},$$

де n_{mi} — кількість балів за відповідний критерій.

Кількість балів за всіма професійними компетентностями (P), отриманих учасником сертифікації від одного експерта, визначається за формулою:

$$P = \sum_{m=1}^{15} P_m$$

За результатами експертного оцінювання професійних компетентностей учасника сертифікації експертна група заповнює форму експертного висновку, яку підписують усі її члени.

До експертного висновку вноситься кількість балів за кожен критерій, яка визначається як середнє арифметичне значення балів, отриманих від двох експертів за відповідний критерій:

$$n_{\text{сер}k} = \frac{n1_k + n2_k}{2}$$

$$k = \overline{1.1.,15.1.},$$

де $n1_k$– кількість балів за критерій від першого експерта;

$n2_k$– кількість балів за критерій від другого експерта.

Загальна сума балів ($N_{\text{заг}}$), набраних учасником сертифікації за результатами вивчення практичного досвіду його роботи, визначається за формулою:

$$N_{\text{заг}} = \sum_{m=1}^{15} n_{\text{сер}k}$$

Загальна сума балів, набраних учасником сертифікації, буде знаходитись в діапазоні від 25 до 125 балів.

Директор департаменту
акредитації та моніторингу — Неля ВЕЛИЧКО

Додаток 1
до Методики експертного
оцінювання професійних
компетентностей учасників
сертифікації
(вчителів математики)

АКТ

від _____ 2024 р. № _____

Про перенесення дати вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації

Експертна група у складі:
експерта 1 _____ ID ☐☐☐☐
(прізвище, ім'я, по батькові)
експерта 2 _____ ID ☐☐☐☐,
(прізвище, ім'я, по батькові)
яка повинна була здійснювати вивчення практичного досвіду роботи учасника

сертифікації _____ ID ☐☐☐☐,
(прізвище, ім'я, по батькові)
склала та підписала цей акт про наступне.

«__» _____ 2024 року до експертної групи звернувся учасник(ця) сертифікації (вчитель математики) про перенесення дати вивчення практичного досвіду роботи у зв'язку з

_____
(вказати причину)
_____

Наступну дату вивчення буде погоджено з учасником сертифікації та внесено до графіку вивчень, про що засвідчуємо особистими / електронними підписами.

Члени експертної групи:

(особистий підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

(особистий підпис) (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____

Додаток 2
до Методики експертного
оцінювання професійних
компетентностей учасників
сертифікації
(вчителів математики)

АКТ

від _____ 2024 р. № _____

Про переривання вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації

Експертна група, у складі:

Експерт 1 _____ ID ☐☐☐☐

Експерт 2 _____ ID ☐☐☐☐,

яка здійснювала вивчення практичного досвіду роботи учасника сертифікації (вчителя математики) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

ID учасника ☐☐☐☐ склала та підписала цей акт про наступне.

Вивчення практичного досвіду роботи: _____

(метод збирання інформації під час, якого відбулося переривання вивчення)

відбувалося впродовж _____ хвилин (офлайн /онлайн) та було

(підкреслити необхідне)

перервано через _____

(*вказати причину: повітряна тривога, відсутність інтернету, електроенергії тощо*)

про що засвідчуємо та підтверджуємо власними підписами.

Члени експертної групи: _____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище)

_____ _____

(підпис) (ініціали та прізвище)

_____

Додаток 3
до Методики експертного оцінювання
професійних компетентностей
учасників сертифікації
(вчителів математики)

(на бланку територіального управління)

АКТ
фіксації виявлення невідповідності учасника сертифікації встановленим вимогам

«____» _____ 2024 р. м._____ № ____

Ми, що нижче підписалися, керівник територіального управління Державної служби якості освіти України у _____ _____,
(область) (прізвище, власне ім'я, по батькові)

та _____ _____
(посада працівника ТУ) (прізвище, власне ім'я, по батькові)

_____ _____
(посада працівника ТУ) (прізвище, власне ім'я, по батькові)

склали цей акт про наступне.

Відповідно до вимог абзацу першого пункту 5^1 Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2018 р. № 1190 (далі – Положення), взяти участь у сертифікації можуть педагогічні працівники, які на момент реєстрації для участі в сертифікації працюють на відповідній посаді за основним місцем роботи та мають стаж педагогічної роботи не менше двох років.

На виконання вимог абзацу другого пункту 7 Положення, Міністерством освіти і науки України видано наказ від 01 грудня 2023 р. № 1464 «Про деякі питання проведення сертифікації педагогічних працівників у 2024 році» (далі – наказ МОН № 1464) у пункті 4 якого визначено, що у 2024 році сертифікація здійснюватиметься щодо вчителів математики, які забезпечують реалізацію нового Державного стандарту на першому циклі базової загальної середньої освіти.

Як встановлено з отриманих від_____
(*назва закладу освіти)*

_____

матеріалів, а саме: _____

(довідки про основне місце роботи, розкладу навчальних занять,

_____

копії трудової книжки, наказів закладу освіти тощо),

_____

учасник(ця) сертифікації педагогічних працівників (вчителів математики)

_____

(*прізвище, ім'я, по батькові)*

(ID учасника _____) на момент реєстрації для участі в сертифікації, що проводиться в 2024 році, працював(ла) за основним місцем роботи на посаді _____, що не передбачено пунктом 4 наказу МОН № 1464, а отже не відповідав(ла) та не відповідає вимогам абзацу першого пункту 5^1 Положення.

У зв'язку із фіксацією факту невідповідності учасника сертифікації встановленим вимогам, відповідно до абзацу третього пункту 32 цього Положення, вивчення практичного досвіду роботи _____

(*прізвище, ім'я, по батькові*

ID учасника сертифікації (вчителя математики) _____ не проводиться.

Додатки: на ____ арк. у 1 прим.

Місце і час складання акта: м. _____, вул. _____, ____поверх, каб. №___ , ____ год. ____ хв.

Начальник територіального управління _____

Працівники управління _____

_____

_____

_____

Додаток 4
до Методики експертного оцінювання
професійних компетентностей учасників
сертифікації (вчителів математики)

				ID експерта
				ID учасника

РОБОЧА ТАБЛИЦЯ
ВИВЧЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ РОБОТИ УЧАСНИКА СЕРТИФІКАЦІЇ (ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ)

Професійна компетентність	**Критерії**	**Показники критерію**	**Методи збирання інформації**			
			спостереження за навчальними заняттями	**спостереження за самоаналізом проведених занять**	**аналіз самопрезентації**	**Інтерв'ю з учасником сертифікації**
1. Мовно-комунікативна	**1.1. Мовно-комунікативна діяльність вчителя**	Вільно володіє / спілкується державною мовою (мовою національних меншин), коректно використовує в усній та письмовій формі сучасну математичну та професійну термінологію, математичну символіку				
		Висловлює думки логічно, послідовно, доступно; точно формулює зміст висловлювання				
		Спроможний за потреби коректно змінювати перебіг пояснення та відповідні формулювання на інші, більш доступні учням				
		Дотримується морально-етичних норм і правил спілкування				

		Вміє будувати власне мовленнєве спілкування: встановлювати контакт зі співрозмовниками, заявляти і відстоювати свою позицію, формулювати точку зору, слухати та оцінювати висловлювання інших, контролювати перебіг спілкування, робити висновки й підбивати підсумки обговорення				
	1.2. Розвиток мовно-комунікативних умінь та навичок в учнів	Розвиває / удосконалює культуру математичного мовлення учнів: навчає коректно використовувати математичні терміни та поняття; збагачує лексичний запас; сприяє розвиткові математичного мислення; формує специфічні для математики мовні конструкції та відповідні розумові дії				
		Навчає учнів коректно використовувати в усній та письмовій формі математичну термінологію і символіку, за потреби коригує мовлення учнів				
		Демонструє здатність до партнерської взаємодії з учнями, досягнення взаєморозуміння, залучає їх до активного спілкування, вільного висловлювання думок				
		Навчає учнів чітко і зрозуміло формулювати думки, аргументувати, висловлювати власну точку зору, ставити запитання, формулювати висновки				
		Спостерігає та фасилітує комунікацію дітей між собою				
2. Предметно-методична	**2.1. Забезпечення реалізації змістової складової освітнього процесу**	Демонструє глибокі знання теоретичних і практичних основ математики				
		Коректно тлумачить суть означення, властивості, правила, що вивчаються на занятті				
		Змістове наповнення заняття орієнтоване на реалізацію навчальної програми з математики та/або об’єднаної з нею календарно-тематичним планування				
		Зміст навчального матеріалу сприяє формуванню в учнів ключових компетентностей, передусім математичної, та наскрізних умінь відповідно до вікових особливостей				
		Зміст навчального матеріалу спрямований на формування та розвиток загальнолюдських цінностей				

	Визначає та застосовує міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту на заняттях математики / або в навчанні математики				
	Облаштовує освітнє середовище, що оптимально сприяє реалізації змісту занять				
	Обсяг і зміст нового навчального матеріалу є адекватним навчальним можливостям учнів				
2.2. Реалізація технологічної складової освітнього процесу	План і структура заняття відповідають його темі, чітко визначеним цілям, проблемним завданням, очікуваним результатам				
	Забезпечує оптимальний для учнів ритм і темп заняття, сприятливий психологічний клімат, належні партнерські стосунки, педагогічний такт				
	Застосовує технології, методи та прийоми навчання, ефективні для досягнення поставлених цілей, завдань і очікуваних результатів				
	Забезпечує диференційований підхід у навчанні шляхом організації різних видів діяльності учнів відповідно до їхніх індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб				
	Підтримує інтерес до вивчення математики				
	Забезпечує компетентнісний підхід у навчанні (навчає учнів бачити та застосовувати математику в реальному житті, розуміти зміст і методи математичного моделювання, будувати математичну модель, досліджувати її методами математики, інтерпретувати й критично оцінювати отримані результати)				
	Розвиває мислення учнів, зокрема критичне				
	Розвиває обчислювальні навички учнів, вміння виконувати математичне доведення, конструювати математичні моделі, обґрунтовувати власні висновки				
2.3. Моніторинг результатів навчання учнів	Здійснює зворотний зв'язок у навчальній діяльності вчителя і учнів, використовуючи сучасний інструментарій для отримання своєчасної й достовірної інформації про навчальні досягнення учнів з одночасним встановленням їх поступу та виявленням утруднень				

		Визначає утруднення, які виникають в учнів під час виконання завдань				
		Веде педагогічне спостереження та фасилітує роботу учнів				
		Здійснює моніторинг навчальних досягнень / результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу				
	2.4. Коригувальна діяльність на занятті	На занятті дотримується балансу між обсягом власної мовленнєвої активності та мовленням учнів				
		Адаптує обсяг навчального матеріалу залежно від його сприймання учнями (за потреби)				
		За потреби коригує власні навчальні дії: актуалізує опорні знання, повторює вивчений матеріал, виправляє помилки учнів, додатково пояснює незрозумілий матеріал, проводить консультації, додаткові заняття з предмета тощо				
		Допомагає зрозуміти й запам’ятати суть нового поняття, властивості, правила, використовуючи ігрові технології, мнемотехніки тощо				
3. Інформаційно-цифрова	**3.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі**	Використовує наявні в закладі освіти програмно-технічні засоби під час проведення навчальних занять / у освітньому процесі				
		Використовує електронні освітні ресурси, що відповідають основним вимогам Положення про електронні освітні ресурси https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12#Text				
		Використовує електронні освітні ресурси, зокрема й розроблені самостійно відповідно до мети, змісту, засобів, обраних для заняття методів, організаційних форм і засобів навчання та з урахуванням форми навчання				
		Спроможний поєднувати синхронний та асинхронний режими під час дистанційного навчання				
	3.2. Цифровий етикет	Дотримується академічної доброчесності щодо використання в освітньому процесі матеріалів з інтернет-ресурсів та навчає цьому учнів				
		Навчає учнів правил безпечного користування інтернет-ресурсами (уникнення небезпек в інформаційному просторі; захисту і збереження персональних даних)				

4. Психологічна	**4.1. Забезпечення мотиваційної готовності учнів до навчальної діяльності**	Застосовує методи, прийоми та засоби мотивації учнів до навчальної діяльності, формує ціннісний аспект математичного знання, позитивне ставлення до математики				
		Розвиває пізнавальний інтерес учнів до опанування змістом математичної освітньої галузі				
		Використовує стратегії, що заохочують учнів до ефективної взаємодії в освітньому процесі				
	4.2. Врахування психологічних особливостей учнів	Враховує індивідуальні особливості учнів, зокрема дітей, які зазнали психологічної травми внаслідок військової агресії / вимушено переселилися із зони бойових дій				
		Застосовує методи та прийоми зменшення тривожності учнів				
		Враховує зміни психології учнів (регресія, зниження пам`яті, концентрації уваги тощо) як наслідок військової агресії				
5. Емоційно-етична	**5.1. Розвиток емоційного інтелекту учнів**	Розвиває та формує в учнів уміння розуміти власні почуття, емоції та керувати ними				
		Вчить учнів розуміти емоційний стан інших людей та проявляти емпатію				
		Створює ситуацію успіху				
	5.2. Емоційно-етична сфера особистості вчителя	Організовує діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності				
		Застосовує в обговоренні освітніх, соціальних і життєвих проблем методики усвідомленого та емпатичного слухання, ненасильницької та безконфліктної комунікації				
		Конструктивно реагує на стрес, конфліктні ситуації, сприяє порозумінню та усвідомленому емоційному реагуванню				
		Створює власний професійно-педагогічний імідж				

6. Педагогічного партнерства	**6.1. Співпраця суб'єктів освітнього процесу на засадах партнерства**	Сприяє створенню атмосфери, в якій найкраще розкриваються принципи педагогіки партнерства: • повага до особистості; • доброзичливість і позитивне ставлення; • довіра у відносинах, стосунках; • діалог – взаємодія – взаємоповага; • розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків) та принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей)				
		Залучає членів родини учня до участі в освітніх проєктах, а також до прийняття рішень, що стосуються індивідуального поступу дитини				
		Сприяє взаємоузгодженню зовнішніх потреб та внутрішніх мотивів до саморозвитку та самореалізації всіх учасників освітнього процесу				
7. Інклюзивна	**7.1. Здатність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами**	Знає нормативні вимоги до організації освітнього процесу та способи розроблення індивідуальної траєкторії розвитку учня в інклюзивному класі				
		Вміє організовувати роботу в команді із залученими фахівцями, зокрема асистентом вчителя				
		Знає необхідні умови успішної соціалізації дитини з особливими освітніми потребами				
	7.2. Формування в учнів толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами	Володіє методами та прийомами формування в учнів дружнього та неупередженого ставлення до осіб з особливими освітніми потребами				
		Запобігає (розповідає, роз'яснює) виникненню психотравмувальних ситуацій у системі міжособистісних відносин: дитина з ООП – однолітки				
		Налагоджує взаємодію батьків дитини з ООП та батьків учнів класу				

8. Здоров'язбережувальна	**8.1. Здійснення здоров'язбережувальної діяльності в закладі освіти**	Організовує освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил і норм, протиепідемічних правил				
		Навчає учнів правил безпечної поведінки, зокрема в умовах воєнного стану (під час обстрілів, евакуації, перебування в укритті; поводження з вибухонебезпечними предметами тощо)				
		Популяризує та демонструє здоровий та безпечний спосіб життя				
		Запобігає проявам булінгу				
	8.2. Надання домедичної допомоги	Розпізнає зовнішні ознаки погіршення самопочуття дитини				
		Готова / готовий надати домедичну допомогу (за потреби)				
9. Проєктувальна	**9.1. Проєктування освітнього середовища**	Використовує як освітній ресурс фізичний, інформаційний простори навчальних та інших приміщень закладу освіти				
		Використовує дидактичні матеріали та обладнання відповідно до психолого-педагогічних особливостей учнів				
		Залучає учнів та батьків учнів до участі в освітніх проєктах				
		Облаштовує освітнє середовище, що оптимально сприяє реалізації змісту занять				
10. Прогностична	**10.1. Планування освітнього процесу та прогнозування його результатів**	Орієнтується в чинних модельних навчальних програмах освітньої галузі, яку викладає, аргументує свій вибір				
		Знає вимоги / розробляє навчальні програми на основі модельних навчальних програм (за потреби)				
		Здійснює планування освітнього процесу у контексті вимог чинного нормативно-правового забезпечення на засадах академічної доброчесності та свободи вчителя				
		Аналізує зміст навчального матеріалу, прогнозує можливі труднощі його сприйняття та результати засвоєння				

11. Організаційна	**11.1. Організація освітнього процесу**	Дотримується вимог чинного законодавства щодо організації освітнього процесу, зокрема в умовах воєнного стану				
		Доцільно добирає форми і види організації навчальної та пізнавальної діяльності учнів залежно від формату навчання (онлайн, офлайн)				
		Дотримується встановлених часових меж заняття, раціонально розподіляє час на організацію і проведення різних видів власної та учнівської діяльності				
		Організовує шкільні та позашкільні заходи, спрямовані на формування інтересу до вивчення математичної освітньої галузі (гурток, олімпіада, конкурс тощо)				
12. Оцінювально-аналітична	**12.1. Впровадження нових підходів оцінювання**	Демонструє розуміння основної мети оцінювання навчальних досягнень учнів у контексті нової філософії оцінювання: забезпечення зворотного зв'язку вчителя з учнями, а не перевірка і контроль				
		Здійснює формувальне (поточне) оцінювання, застосовує відповідні інструменти та способи фіксації його результатів				
		Здійснює / надає ефективний (усний / описовий) зворотний зв'язок щодо подальших кроків для навчального поступу учнів				
		Залучає учнів до вироблення зрозумілих для них критеріїв оцінювання в контексті чинних нормативно-правових документів				
	12.2. Оцінювання навчальних досягнень учнів	Здійснює оцінювання відповідно до системи, описаної в Освітній програмі закладу освіти (складова «Опис інструментарію оцінювання») у контексті чинних нормативно-правових документів				
		Демонструє впровадження у власну професійну діяльність інструментів та практики справедливого оцінювання у контексті нової філософії оцінювання				
		Формує в учнів розуміння нової ролі оцінювання – індивідуального поступу (відзначення успіхів, аналізу неточностей / помилок, планування подальшої роботи тощо)				
		Формує в учнів навички контролю й самоконтролю / самооціювання / взаємооцінювання, спонукає до рефлексії навчальної діяльності				

13. Інноваційна	**13.1. Використання інновацій у професійній діяльності**	Слідкує за інноваціями у сфері освіти, знає сучасні педагогічні технології навчання математики				
		Адаптує інновації до використання у власній професійній діяльності				
		Шукає оптимальні шляхи розв’язання педагогічних проблем				
		Має та представляє власні професійні напрацювання (самостійно розроблені)				
		Залучає учнів до участі в інноваційних заходах				
14. Здатність до навчання впродовж життя	**14.1. Професійний розвиток та професійна співпраця**	Аналізує пропозиції різних суб’єктів освітньої діяльності щодо підвищення кваліфікації				
		Планує професійний саморозвиток з урахуванням власних запитів та потреб				
		Бере участь у діяльності професійних спільнот, професійних конкурсах, залучається до роботи як експерт, наставник, супервізор, тренер тощо				
		Демонструє результати професійного саморозвитку (наявність відповідних документів)				
15. Рефлексивна	**15.1. Аналіз власної професійної діяльності відповідно до вимог професійного стандарту**	Володіє навичками самоаналізу і самооцінювання власної педагогічної діяльності				
		Демонструє об'єктивність та самокритичність в оцінюванні власної професійної діяльності				

_____

Додаток 5
до Методики експертного
оцінювання професійних
компетентностей учасників
сертифікації (вчителів математики)

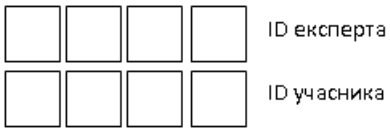

Таблиця експертного оцінювання професійних компетентностей учасника сертифікації (вчителя математики)

Професійна компетентність	Критерії	Кількість балів за критерій (від 1 до 5)
1. Мовно-комунікативна	1.1. Мовно-комунікативна діяльність вчителя	
	1.2. Розвиток мовно-комунікативних умінь та навичок в учнів	
	Кількість балів за компетентність	
2. Предметно-методична	2.1. Забезпечення реалізації змістової складової освітнього процесу	
	2.2. Реалізація технологічної складової освітнього процесу	
	2.3. Моніторинг результатів навчання учнів	
	2.4. Коригувальна діяльність на занятті	
	Кількість балів за компетентність	
3. Інформаційно-цифрова	3.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі	
	3.2. Цифровий етикет	
	Кількість балів за компетентність	
4. Психологічна	4.1. Забезпечення мотиваційної готовності учнів до навчальної діяльності	
	4.2. Врахування психологічних особливостей учнів	
	Кількість балів за компетентність	
5. Емоційно-етична	5.1. Розвиток емоційного інтелекту учнів	
	5.2. Емоційно-етична сфера особистості вчителя	
	Кількість балів за компетентність	
6. Педагогічного партнерства	6.1. Співпраця суб’єктів освітнього процесу на засадах партнерства	
	Кількість балів за компетентність	
7. Інклюзивна	7.1. Здатність до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами	

	7.2. Формування в учнів толерантного ставлення до дітей з особливими освітніми потребами	
	Кількість балів за компетентність	
8. Здоров'язбережувальна	8.1. Здійснення здоров'язбережувальної діяльності в закладі освіти	
	8.2. Надання домедичної допомоги	
	Кількість балів за компетентність	
9. Проєктувальна	9.1. Проєктування освітнього середовища	
	Кількість балів за компетентність	
10. Прогностична	10.1. Планування освітнього процесу та прогнозування його результатів	
	Кількість балів за компетентність	
11. Організаційна	11.1. Організація освітнього процесу	
	Кількість балів за компетентність	
12. Оцінювально-аналітична	12.1. Впровадження нових підходів оцінювання	
	12.2. Оцінювання навчальних досягнень учнів	
	Кількість балів за компетентність	
13. Інноваційна	13.1. Використання інновацій у професійній діяльності	
	Кількість балів за компетентність	
14. Здатність до навчання впродовж життя	14.1. Професійний розвиток та професійна співпраця	
	Кількість балів за компетентність	
15. Рефлексивна	15.1. Аналіз власної професійної діяльності відповідно до вимог професійного стандарту	
	Кількість балів за компетентність	
Кількість балів за всіма компетентностями		